

Dynamiske referenceværker i nationalbibliografien?

En kommentar til Dorte Nielsen og Inger Heyerdahl-Jensens indlæg i DF Revy nr. 1, 2004

Af Harald v. Hielmcrone

I sidste nr. af DF Revy henlede Dorte Nielsen og Inger Heyerdahl-Jensen opmærksomheden på, at man i udredningen om Bevaring af Kulturarven (Kulturministeriet 2003) foreslår at webdokumenter bevares for eftertiden ved periodisk download af den danske del af Internettet, men at der ikke skal ske en traditionel nationalbibliografisk registrering af de enkelte dokumenter.

Harald v. Hielmcrone
Førstebibliotekar ved Statsbiblioteket
hvh@statsbiblioteket.dk

Forfatterne peger på, at det kan vanskeliggøre bibliotekernes løbende overvågning med henblik på anskaffelse af de væsentligste nutidige referencekilder, nemlig de elektroniske. De opfordrer derfor Nationalbibliografisk Udvalg til at arbejde for, at også dynamiske internetdokumenter bliver indfanget i den nationalbibliografiske registrering.

Jeg var tilforordnet udvalget vedrørende bevaring af den elektroniske kulturarv og kan oplyse, at det har ligget helt klart i alle diskussioner i udvalget om registrering af web-dokumenter, at det *ikke* skulle ske manuelt. Dette var en principiel stillingtagen. Begrundelsen for denne anbefalingen sammenfattede udvalget således:

»I betragtning af de meget store mængder, der udgives på internettet, og de meget store omkostninger, en sædvanlig nationalbibliografisk registrering ville medføre, og i betragtning af de andre søgemuligheder, der er til rådighed, finder udvalget ud fra en samlet vurdering, at en sædvanlig nationalbibliografisk registrering ikke bør foretages for internetmateriale.« (Bevaring af Kulturarven s. 149)

Selv om det ikke siges så tydeligt, som man kunne ønske det, introducerer man altså et princip om to forskellige metoder for nationalbibliografiske registreringer:

1. Værker, der udgives i eksemplarform, registreres manuelt
2. Værker, som udgives på Internet, registreres automatisk

Det er efter Statsbibliotekets vurdering vigtigt at holde fast i denne principielle skelnen, idet man i realiteten ikke har kriterier, hvorefter man vil kunne udtage større eller mindre dele af internetdokumenter til selvstændig manuel registrering i nationalbibliografien. Det vil bero på tilfældigheder eller subjektive skøn. For pligtaflevering og den dermed forbundne nationalbibliografiske registrering har det imidlertid altid været et grundlæggende princip, at indsamlingen og procedureerne for den videre behandling af materialet, herunder registrering, er baseret på formelle kriterier. I det perspektiv, hvor det drejer sig om bevaring af kulturarven, er det vigtigt at subjektive vurderinger om materialets betydning så vidt muligt holdes ude.

Dette accepterer Dorte Nielsen og Inger Heyerdahl-Jensen tilsyneladende også, idet de ikke anfægter, at princippet om automatiske registrering kan være tilstrækkeligt for så vidt angår kulturarvs-perspektivet. De peger imidlertid på, at det for bibliotekernes daglige referencearbejde kunne være ønskeligt med en mere dybtgående selektion og registrering af dynamiske referenceværker.

At det kan være tilfældet skal jeg ikke bestride, men deraf følger, at en sådan selektion og registrering må falde inden for rammerne af »bibliotekskatalogiseringen«, det vil sige den indholdsorienterede registrering, som DBC laver specielt til brug for folkebibliotekerne, og som de betaler særskilt for.

At registrere bestemte dynamiske internetdokumenter er en opgave, som bibliotekerne kan anmode DBC om at påtage sig, men som de altså i givet fald må betale for. Det er ikke, og det bør heller ikke blive, en del af den nationalbibliografiske forpligtelse.